

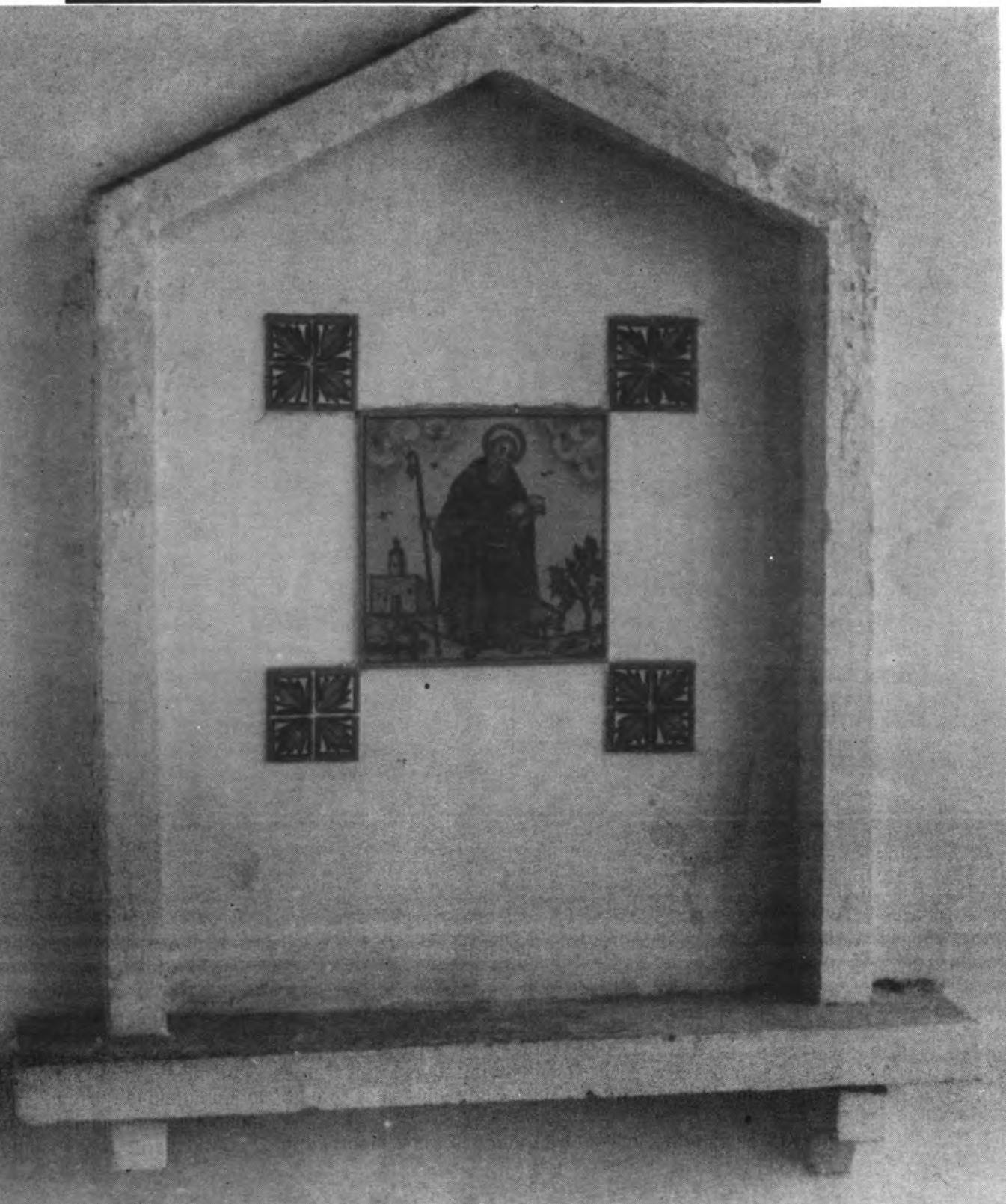
CAP

VERMELL

ne. 138

Capdepera i Cala Rajada

febrer 1.993.

Cap Vermell.

FEBRER 1.993.
Ne. 138.

Bolletí de l'Obra
Cultural Balear.

Capdepera i Cala Rajada.

L'hem fet:

Joan Rai.
Pep Terrassa.
Ma. Antònia Gomis.
Jaume Fuster.
Paco Galià.
Sebastià Ferrer.
Biel Torres.
Joan Espiritusanto.
Miquel Ferragut.
Llucià Sirer.
Isidor Rodríguez.
Andreu Genovart.

Dipòsit legal 1197/80.
Imprimeix:
Apostol i Civilitzador .
(Petra).

*Els col.laboradors d'aquesta
revista, expressen la seva
opinió als articles firmats.*

Cap Vermell.
Apartat de correus,69.
Capdepera.

L'urbanisme és un dels grans temes de la vida municipal. Per regular el desenvolupament urbanístic de Capdepera, s'elaborà una planificació urbanística, les Normes Subsidiàries (NNSS). Aquestes NNSS s'aprovaren amb un ampli consens, per tant són responsabilitat de quasi tots els partits amb representació a la Sala.

A l'ombra de les actuals NNSS s'han fet noves urbanitzacions com la de Font de Sa Cala, els penya-segats des Cap Vermell, a Cala Lliteres, a "Son Poca Palla", i s'han construït nombrosos blocs de vivendes a Cala Rajada i Capdepera. No sempre encertadament planificades, amb infraestructures adequades i acurada estètica.

L'actual govern municipal manifestà, tot d'una, el seu propòsit de modificar-les, i sembla que estan molt avançades. Els arguments esgrimits són reformes tècniques, subsanar errades detectades i fer les Normes més restrictives...però cada vegada que les normes subsidiàries es toquen, compareix el fantasma de la requalificació de terrenys i l'afavoriment dels promotors de noves urbanitzacions. Tot dins el marc de la més estricta legalitat.

Què ens durà la reforma?

Amb certesa pocs ho saben. És dels secrets millor conservats, de l'actual consistori, malgrat ésser la necessitat d'una política informativa uns dels arguments més emprats pel batle per a justificar certes despeses.

Enmig del procés i a l'espera que es publiquin és "vox populi" que serà recatalogada la zona des Carregador, passant a ésser casc urbà. Així s'afavoriria a certs propietaris que fa temps volen urbanitzar (i si no ho han fet ja, és perquè ara no els és rendible, en part perquè la llei de costes els llevaria una bona part de terreny a primera línia). Sense exposar les Noves Normes Subsidiàries ens movem dins el camp de l'especulació i el rumoreig, però hi ha dos fets que apunten en aquesta direcció: la posició d'En Salvador Moll (actual regidor d'urbanisme, i responsable d'aquest a l'actual consistori) davant el Pla de Ports Esportius - recordau que proposà que Es Carregador quedàs desprotegit, per poder construir-hi un port esportiu - i les reunions "informals" amb propietaris de terrenys.

La possibilitat de poder construir a prop del 100% dels solars, és una proposta molt temptadora.

Si s'urbanitza massivament Es Carregador, i perd l'actual fesomia, tot l'equip de govern serà responsable.

L'oferta turística i d'habitatges ha crescut massa al nostre municipi. Sobren places d'hotels i apartaments, hi ha urbanitzacions inacabades, solars sense construir i vivendes sense vendre. L'últim boom de la construcció pocs beneficis ha deixat al poble. A qui beneficiarà el canvi? Realment canviarà la qualificació urbanística o serà un simple rumoreig? Amb la publicació de la reforma de les NNSS es desvetllarà l'enigma.

PREMIS PREMSA FORANA. S'han entregat els "Premis Premsa Forana de Mallorca 1992", subvencionats per l'entitat bancària **Sa Nostra**. Els guardonats han estat:

*Premi Llevant (Informació, entrevistes i reportatges) a Pere J. Calafat i Vich de la revista *Coanegra* de Santa Maria.

*Premi Migjorn (Investigació històrica) a Francesc Canuto Bauzà, de *Mel i Sucre* de Sant Joan.

*Premi Tramuntana (Fotografia) al conjunt de cobertes de la revista *Ressò* de Campos.

*Premi Ordenació i Catalogació de l'Hemeroteca, a Rafael Bordoy Pomar de la revista *Santa Margalida*.

També s'informa de la mort de Miquel Marquès Coll, de Sóller, el qual era president honorífic de l'Associació des de 1980.

ENFONSAMENT. S'ha comentat pel moll de Cala Rajada que l'embarcació **JOSANA**, una "marrajera" que habitualment recalava al nostre port s'ha enfonsat al canal de Menorca. Sembla que no hi ha desgràcies personals.

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX. La comissió organitzadora, amb patrocini de l'Ajuntament d'Algaida, convoca el XVII certamen de poesia i narració curta i el XV concurs de poesia popular (glosat).

El termini de presentació acabarà el 31 de març. Si vos agrada escriure, animeu-vos a participar-hi!

**Certamen Poètic Literari
Castellitx - Algaida**

REIS MÀGICS. Puntuals, com sempre, i sense novetat arribaren a bon port els reis d'Orient: Melcior, Gaspar i Baltasar. Nombrós públic infantil els esperava a l'explanada del moll. La comitiva reial amb patges i carrosses anà, acompanyada per la banda de Música i de Tambors i Cornetes,

a l'església de Cala Rajada on s'obsequià amb caramels als nins i nines que saludaren als reis. L'endemà feren el repartiment de joguines i regals a tots els que feren bonda l'any 92. Prometeren tornar l'any vinent més carregats. Enhorabona als organitzadors i col·laboradors que ajuden a mantenir l'il·l·lusió de petits i grans aquest dia.

TV. Des del dijous 21 al diumenge 25, hi hagué una bona part de Capdepera i Cala Rajada que no va rebre la senyal de Tv. El repetidor del puig de Sa Cova Negra s'espenyà i deixà de funcionar. Només uns barris pogueren veure la televisió al rebre el senyal indirectament d'altres repetidors.

En Salvador Bernat, encarregat del manteniment, marxà a Barcelona a reparar la peça espenyada i així renaudar la recepció normal de totes les cadenes. Sembla que la reparació encara no és definitiva i el repetidor fa feina per baix de la seva potència.

Molts comentaven fins a quin punt s'ha fet necessària la TV a moltes cases.

SANT ANTONI I SANT SEBASTIÀ. Res millor que el propi argument de 1992 per definir com han anat aquestes festes:

*També com a Capdepera,
va anar per Cala Rajada,
excel·lent sa cavalcada
amb carrosses de primera
es dimonis fent esquerra
i per tot una gentada.*

Només cal ressenyar la consolidació de la vetllada de la plaça de l'Orient, que absorbeix la festa a Capdepera - enguany començà massa prest - i el fet que no hi hagués "coca, llonganisses, butifarrons i vi" gratuïts als foguerons habituals de Capdepera i Cala Rajada. Ja sabeu...la crisi, és la crisi.

El bon temps acompanyà les celebracions, al vespre no feia massa fred i la gent s'animà a sortir al carrer.

EXPOSICIÓ El dia 16, de Sant Antoni, es celebrà la II exposició d'animals domèstics - com un acte més programat dins les festes de Sant Antoni i Sant Sebastià -. La megafonia d'aquest acte emprava únicament el castellà, ens

sap greu que una festa tan nostra es disvirtui d'aquesta forma. No ens agrada veure com les nostres tradicions són traïdes. Això sí, sense mala fe, simplement per deixadesa.

Malgrat tot hem de reconèixer que, llevat d'aquest acte, els organitzadors són cada vegada més conscients de l'ús de la nostra llengua en els actes festius. Ànim, aquest és el camí.

SETMANA DE LA NATURA. Aquest mes s'han celebrat part dels actes de la setmana de la natura a les escoles. Enguany s'han fet tallers de reciclatge de paper pel cicle Inicial i Mig (també el Superior a S'Auba), visionant el vídeo SALVEMOS LA TIERRA i els més menuts han anat a regar els pinotells sembrats l'any anterior. Està previst també l'exposició de cartells fent referència a la importància de la recollida selectiva de fems.

Hi ha activitats ja consolidades, com la recollida de paper, que es duen a terme tot l'any.

RÀDIO CAPDEPERA. Emet diàriament al 107.7 FM, amb un horari variable, segons els dies. La programació és molt irregular, alternant programes interessants com "Frenètic" (molt escoltat i polèmic), el magazine i qualche musical francament bo. També hi ha programes imprementables.

No volem criticar la feina dels qui fan ràdio, sense cap dubte hi ha veterans i novells i, especialment aquests darrers, necessiten temps de rodatge; però tampoc podem amagar l'incompliment d'horaris o la manca d'un mínim guió a certs programes.

061 i 092: Urgències. L'INSALUD ha posat en marxa un servei d'urgències amb centres d'operacions a Manacor, Inca i Palma. No es tracta d'ambulàncies normals sinó d'UVI (Unitat de Vigilància Intensiva) mòbils, dotades de personal mèdic especialitzat. S'insisteix en que és un servei exclusiu per urgències.

Per altra part a Capdepera ja funciona el 092, coordinat per la policia municipal. Podeu trucar en cas d'imprevists, robatoris, bombers, accidents, emergències, etc...

ACCIDENT. L'avinguda Joan Carles I torna a ésser notícia per causa d'un accident, aquesta vegada afortunadament no hi hagué danys personals greus.

Un cotxe peugot 205 agafà malament una corba i xocà contra un pal d'electricitat que quedà trancat.

ROBATORIS. Aquest tema, com els accidents a Joan Carles I, és una font inesgotable de notícies. Ens han comentat les rutinàries incursions dels lladres a cases particulars. S'han convertit en quotidianes, malgrat l'esforç de les forces de l'ordre públic per evitar-los, i la sensibilització ciutadana.

RECUPERACIÓ. Efectius de la Guardia Civil han recuperat material substraït al C.P. S'Alzinar. És gratificant que la feina feta, per aquest col·lectiu, doni fruits positius com és el cas. També hem de reconèixer l'esforç duit a terme, per la policia, per a combatre la delinqüència al nostre municipi.

XARXA VIÀRIA. El nou tram que uneix la carretera de Ca'n Patilla i l'Avinguda Joan Carles I, comença a ésser una realitat. Esperem que aviat estigui acabada i minvi el tràfic per certs carrers de Capdepera, evidentment a altres punts augmentarà.

Sembla que el vell projecte de la carretera Canyamel-Font de Sa Cala ha reviscolat, malgrat que la sol·licitud de l'estudi d'impacte ambiental fós retirada a darrera hora d'un Ple a l'Ajuntament.

La carretera de Capdepera a Font de Sa Cala, al seu pas pel cementiri també està essent reformada: s'amplia i les corbes es fan més obertes.

La carretera comarcal Capdepera-Son Servera segueix en obres: s'ha modificat notablement el traçat, llevant corbes i ampliant la calçada. Es foradarà el Coll des Vidriers. La reforma sembla important i reduirà molt el temps de fer el trajecte entre els dos pobles. I amb la velocitat, els accidents també augmentaran.

Amb tot, d'aquí uns mesos la xarxa viària del nostre municipi s'incrementarà i millorarà.

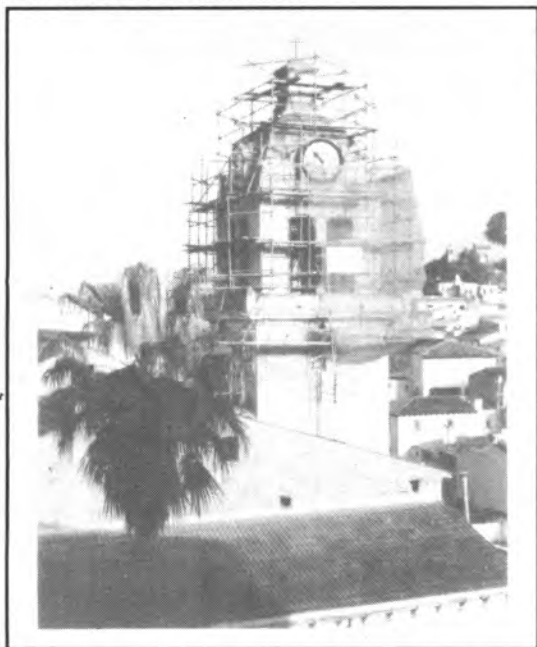
Cap Vermell

revista d'informació local

REFORMES DEL CAMPANARI. Com podeu observar a la fotografia, el campanari de l'església de Sant Bartomeu està essent reformat.

Ara per ara, uns obrers i un espectacular andamiatge indiquen l'inici de les obres, per altra banda necessàries.

Són els primers fruits de la campanya 1000x1000, després hi hauràn altres millores.

JOAN MIRÓ. Va néixer a Barcelona l'any 1983, però visqué a Mallorca des de 1956 fins 1983, quan morí. Enguany, coincidint amb el centenari del seu naixement, és l'any Miró. Moltes exposicions, institucions i publicacions es dedicaran a estudiar o divulgar la seva persona i obra. Aquest pintor, juntament amb Picasso i Dalí, marca una fita important de l'art espanyol del segle XX.

A Mallorca s'ha inaugurat la seu de la "Fundació Miró" on hi ha una exposició permanent de les obres legades, per ell expressament, al poble mallorquí. Si voleu gaudir de la seva obra no estorbeu la visita a la seu de la Fundació, a Palma.

JA L'HAN FETA. El pacte de govern de l'Ajuntament de Capdepera s'ha trancat per l'esquerra. En Pere Nadal d'EU (Esquerra Unida) ha presentat la seva dimissió als càrrecs de responsabilitat al·legant motius personal, però tothom comenta les seves discrepàncies amb en Salvador Moll, actual regidor d'Urbanisme (Es comenta que s'han fet més patents des de la concessió de les Obres d'Embelliment).

Malgrat quedar en minoria, el govern municipal no perilla -de moment i si no hi ha un nou "desmarque"-, ja que en Nadal no vol dimitir com a regidor i afirma que no pensa recolzar cap moció de censura en la seva contra.

Dia 3 de febrer, en Tomeu Garau "Bombu", va presentar la seva dimissió com a responsable de la Regiduria de Cultura i Esport. L'argumentació donada pel regidor

nacionalista és que el seu departament s'està buidant de contingut, ja que és el que més afecten els retalls presupostaris. Malgrat tot, el PSM manté el pacte de govern amb el PSOE i CB. El sr. batle s'ha manifestat contrari a acceptar la dimissió i dona el seu suport a la feina feta per Tomeu Garau. La crisi al govern municipal és fa evident.

S'entra així en una nova dinàmica municipal, d'imprevisibles conseqüències.

MANIFESTACIÓ. El dia 23 de gener es produí la manifestació contra la delinqüència. Al voltant de mil manifestants, mostraren el seu rebuig a la sensació d'inseguretat que es viu al nostre municipi i al consum i tràfec de drogues.

La concentració fou un èxit de participació, segons els convocants, i ha estat molt comentada a nivell local i mitjans de comunicació (diaris, ràdio i Tv.)

S'entregà una carta al sr Batle, Toni Muntaner, i s'envià còpies al jutjat de Manacor i Delegació de Govern. El sr. Batle dirigí unes paraules als manifestants demanant tranquil·litat, cosa que no fou prou entesa per part dels assistents.

Una nota de mal gust, la girada de llengua del sr. Batle i l'embolic que es va fer al discurs.

FUTBOL. Si a la lliga el Mallorca si fa no fa, a la Copa del Rei sorprenen propis i estranys. Primer eliminà al Tenerife -sorprenent- i, ara, ha guanyat a un Reial Madrid devaluat (no jugà tot l'equip titular) per dos gols, efectuant a més un brillant joc al camp del Lluís Sitjar.

Però a Capdepera és notícia, i molt comentada, l'excel·lent trajectòria del jove porter Toni Prats. Aquest jugador gabellí es confirma com a una seriosa realitat del futbol balear. Tots els comentaristes destaquen les seves actuacions i l'aturada d'un penalti, al darrer encontre.

Toni ànim i coratge per a seguir amb aquesta trajectòria ascendent.

GLOSES

El col·laborador i amic Jaume Fuster i Alzina, conegut per tots els nostres lectors, participa al II Concurs de Gloses, que organitza l'associació "AMICS DE LA GLOSA". Vos reproduïm les gloses per ell presentades. Sort, Jaume.

*Som glosador gabellí
és a dir, de Capdepera,
visc a prop de Son Servera,
també d'Artà som veí.
Som glosador llevantí,
terra de bon glosar,
sense voler menysprear
qui glosa per pla i muntanya.
A Mallorca hi sobra molta
en s'art de versificar.*

*Glosar... però què és glosar ?
Per què glosar avui en dia ?
Si ho sabés vos ho diria,
però no m'ho sé explicar.
És voler buidar la mar ?
És voler pujar an es cel ?
És voler trobar s'arrel
d'aquest poble mallorquí ?
És cercar sense defallir
un inabastable anhel ?*

*Crec que glosar és com jugar
a fer enfilalls de paraules.
És com si es mots fossin baules
que s'uneixen per rimar.
És no parar de cercar
aquell vocable escaient,
tractant sa llengua amb esment,
amb respecte i amb amor.
Posa-hi es cor, glosador!
Posa-hi tot s'enteniment!*

Jaume Fuster i Alzina.

AGENDA DE LA VILA.

NATS.

- 1 gener 1993, Clara Guiscafré Ferrer "Maletera"**
d'en Tomeu i n'Antònia Maria.
12 de gener, Pere Garau Estarellas, d'en Miquel
i na Francisca.
14 de gener, Cristina Terrón Berrocal, d'en
Luis M. i na Rosa J.
18 de gener, Miquel Didac Büstrin Gomis,
"Maleter" d'en Michael i na Maria E.
19 de gener, Alba i Laura del Valle Alfaro, d'en
José i na Maria S.
27 de Gener, Mónica Martínez Alameda, d'en
Francisco i na Yolanda.

FINATS.

- 25 de gener, Bartomeu Massanet Sureda**
"Guitarró". (21 - 8 - 1910).
29 de gener, Mateu Barcelò Gomila
(1 - 11 - 1903).

" Al cel sien ".

NOCES.

- 12 de gener, Maria J. Jiménez Pulido amb Joan**
A. Malpesa Valenciano.
23 de gener, Elsa Jensen Wielsen amb Joan
Flaquer Lliteres.

EN COS DE CAMISA

A les festes de Sant Antoni li han fet un empelt rockero. Als tradicionalistes mos escandalitza i sembla un sacrilegi, i més, si consideram, que queden 364 vespres per escoltar música.

Si el progrés ens allunya del Sant, millor seria ser respetuosos amb ell i deixar passar la festa en dignitat, que no tenir a Sant Antoni entubat i empalmat a un amplificador.

Si ara el que volem són espectacles musicals. Per què no iniciar una nova tradició? abans de malmanar-ne d'altres.

La Coral S'Alzinar a l'Auditòrium.

El propassat dia 28 de gener, la Coral S'Alzinar va compartir escenari a l'Auditòrium de Ciutat, juntament a la Coral de Porreres i als Amics del Cant Gregorià. I tot per acompanyar l'Orquestra Simfònica de les Balears en l'interpretació d'una part dels "Laudes" de Guillem Massot, per a dos cors i orquestra.

Sens dubte, aquesta és la fita més important assolida fins ara per la nostra coral. Sota la direcció de Joan Company, els cantaires gabellins varen estar a un nivell considerable, juntament amb els de les altres dues formacions presents, sense desmerèixer en cap moment de la professionalitat dels músics de l'orquestra. Les crítiques especialitzades així ho varen reconèixer.

Aquest nivell d'exigència que amb cites com aquesta s'imposa la nostra Coral, hauran de reflectir-se, segurament, en el seu quefer immediat, cosa que a tots finalment ens beneficiarà.

Després de les col·laboracions amb la Banda de Música de Capdepera i la Camerata Orquestra de Llevant, cantar amb la Simfònica constitueix la alternativa que segurament es mereixien n'Elionor Gómez-Quintero i tots els cantaires. Possiblement, la mateixa obra ara interpretada a l'Auditòrium tendrem ocasió d'escoltar-la a les Serenates d'Estiu, el proper mes de juliol en els jardins de Ca'n March.

DIRECTOR TITULAR
LUIS REMARTÍNEZ

...
AUDITÒRIUM
28.1.93

CAMPIONAT DE BALEARS DE CROSS INDIVIDUAL.

Diumenge dia 17 de febrer a les 10 hores, al camp de tir de Son Jaumell, i organitzat per l'Associació Esportiva i cultural "Cap de Llevant" es durà a terme aquest campionat oficial.

Les categories són:

- *Sr. Femení.....distància 4.200 m.
- *Sr. Masculí.....distància 7.800 m.
- *Sr. promesa Fem...distància 5.600 m.
- *Sr. promesa masc..distància 12.000 m.
- *Veterans.....distància 5.600 m.

La prova està patrocinada pel Govern Balear i L'Ajuntament de Capdepera.

Cap Vermell proposa i.. l'ajuntament disposa.

Carta d'un nin gran als Reis d'Orient.

Visc a un municipi amb pocs equipaments sòcio-culturals, i això que sóc a un municipi turístic i, teòricament, ric. I els pocs que tenim estan en precàries condicions.

Ja que l'Ajuntament, com totes les institucions, està en crisi financera i mancat de liquidesa monetària, difícilment podria complir aquestes propostes. I no és que no hagi pagat els meus impostos, ho he fet puntualment!

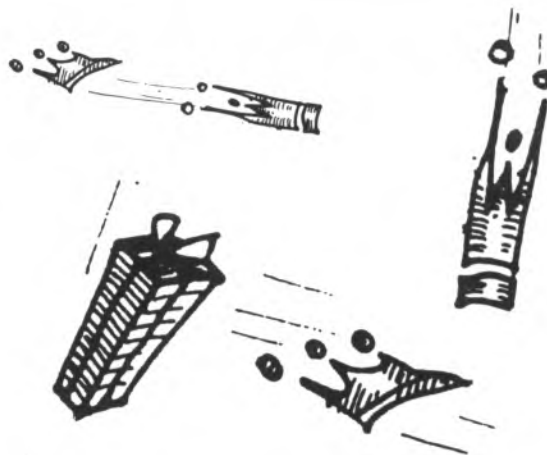
Així idò és a voltros, esplèndids reis als quals deman unes coses. Esper que vos recordeu per l'any vinent, aquest ja l'heu passat de llarg.

Voldria, d'entre altres coses, tenir un centre cultural, un teatre municipal totalment reformat, un ambulatori ampli i espaiós a Cala Rajada i Capdepera (Centre de Salut, a ésser possible), uns carrers i places netes, que retirin els fems diàriament i els contenidor no facin tanta pudor, un centre de secundària (allà on vulgueu), un poliesportiu cobert amb piscina, una residència pels majors, que les cases de cert valor artístic o arquitectònic siguin no s'esbuquin, el patrimoni natural i arqueològic (d'això encara en tenim molt) ben

protegit i conservat, una foravila productiva, aturades i línies d'autobús eficients, menys impostos, etc... I ja que hi som, salut per tots els meus veïnats i que els que estan enganxat per la droga trobin sortida.

Ja sé que deix coses i que tot no ho podeu dur. Però si, l'any vinent, la llista fós més curta em donaria per satisfet. Gràcies.

Un que amb l'edat no deixa de somiar.

R U A

93

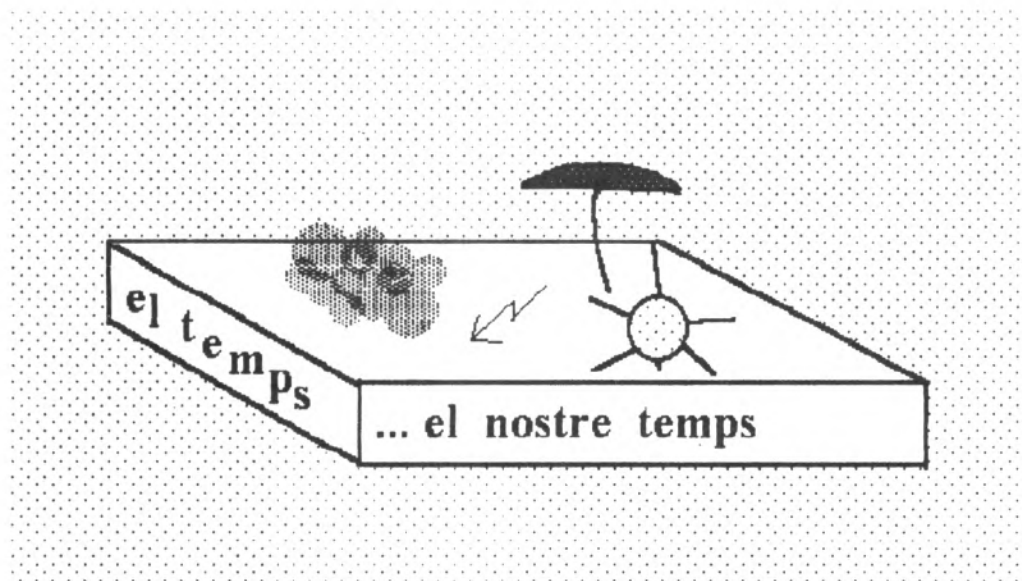

Capdepera,
18 de febrer

Cala Rajada,
20 de febrer

R U A ' 93. Capdepera i Cala Rajada "fes te va la festa"

Hem tingut un mes de Gener en el que la falta de pluges, per aliviar la sequera que patim, ha sigut la nota predominant. S'ha fet patent el déficit d'aigua que sufrim, tant a les nostres cisternes com al camp.

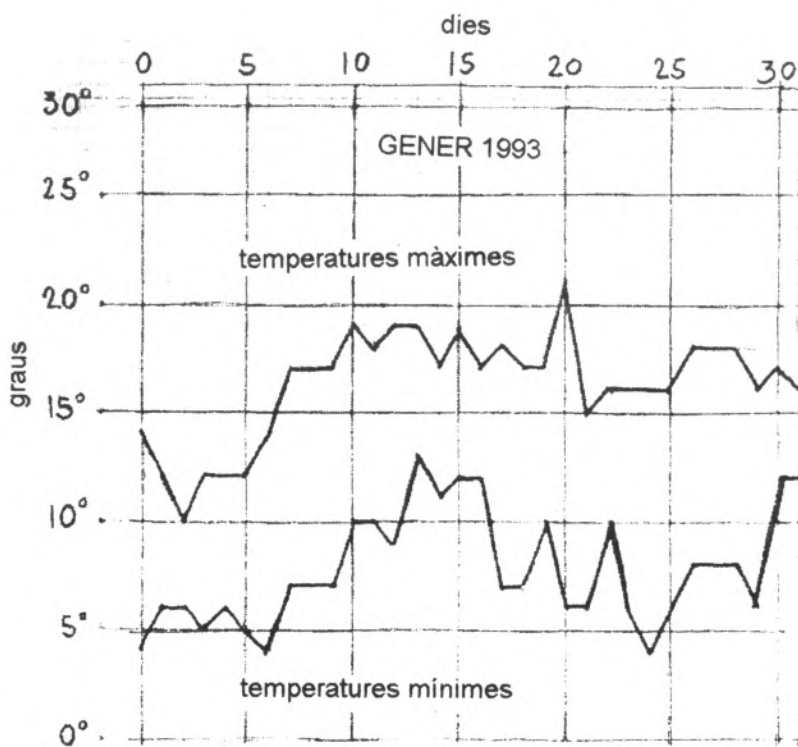
Les dades de recollida de pluges són així de minses: dia 2, ploqué matí i capvespre, un total de 2,5 l/m²; al dia següent caigueren 0,3 l/m², acompanyat d'un inapreciable calabruix i, al final de mes quatre gotes que no banyaren la terra. I això és tot, amb un total de 2,8 l/m² per contra dels 59 l/m² del Gener de l'any passat.

Analitzant les temperatures enregistrades, que podem observar al gràfic, veim que les màximes pujaren a partir del dia 5 i que s'estabilitzaren entre els 17° i 18°, amb una màxima de 21° el dia 20. La mínima l'enregistrarem el dia 2 amb 10°, amb vent bufant de Tramuntana.

Pel que fa a les mínimes també es recuperaren a partir del dia 6, fins arribar als 13° de mínima dia 13. A partir d'aquesta data oscil·lacions a la baixa fins al final de mes que remontarem els 12°.

Quant a efemèrides curioses, recordarem que entre els dies 3 i 7 de Gener, de l'any 1967, es produí una gran nevada a Mallorca que obligà a descarregar el pes de les taulades per por a esfondraments, i que es veren panes de gel surant a la mar.

JOAN ESPIRITUSANTO

CONVERSA AMB...

Parlam amb un representant de l'UCE (Unió Contra la Delinqüència), associació o col·lectiu de recent creació al nostre municipi, però que ha trobat un fort ressó tant a la població com als mitjans informatius. Especialment després de la manifestació de dia 23 de gener.

El nostre interlocutor ens demanà que mantinguem el seu nom en secret, vol que el considerem un portaveu del col·lectiu.

Cap Vermell: Per què heu creat l'UCE, aquí i ara? Què persegueix el vostre grup d'una forma immediata?

UCE : Evidentment ha sorgit davant el malestar general pels robatoris indiscriminats i molt freqüents al nostre municipi. Per tot n'hi ha, però com aquí, darrerament, enlloc. De moment ens reunim gent afectada i, la veritat, hi veim solució: s'agafa un lladre i al poc temps es troba al carrer passejant.

C.V.: Quants socis sou? Què ofereix l'UCE als seus associats? Heu de reconèixer que la carta de presentació estava un poc embolicada.

UCE. De moment som un grup d'afectats i/o sensibilitzats pel problema de la delinqüència. No tenim socis com a tals, legalment no estam constituïts com a associació, és a dir, no som una associació i no actuam com a tal. Però la intenció nostra és constituïr-la. La funció principal serà nomenar una advocat (mísser) per actuar com acusador particular i dur els casos que ens afectin preparats, amb els antecedents, e t c.

El procés de formació del grup ha estat senzill: Ens reunírem unes trenta persones i el primer pas fou recollir signatures, més que res, per comprovar que no era una cosa exclusivament nostra, que afectava més gent. En poc temps recollírem més de 1000 firmes, això vol dir que hi havia prou sensibilització ciutadana. Després férem el segon pas convocant una manifestació, ara el poble de Capdepera i Cala Rajada té la paraula.

Volem això si recalcar, que no hi ha cap mòvil polític, volem subratllar-lo. El problema ens afecta a tots per igual, i volem pressionar les autoritats siguin del partit que siguin.

C.V. : Quin motiu és al darrera fons de la delinqüència que patim aquí i ara?

UCE: La raó bàsica és la droga, el consum d'estupafaents. Pensa que hi ha dies que es roba poc i altres

que hi ha varis robatoris a la vegada, amb quantitats importants.

No creim que ho faci gent per menjar, sinó que es pinxen i necessiten molt de doblers per mantenir-se'n. A més són set, vuit o nous individus contats, que quant han pogut fer feina no han volgut. Aquí no val xerrar de crisi. La crisi afecta la gent normal, els treballadors, els comerciants... a aquests lladres no.

C.V. La manifestació...

UCE: Serà pacífica, evidentment, que no silenciosa. Volem que tothom hi vengui, hi participi. Serà del camp de futbol a la plaça des Sitjar, allà entregarem una carta al batle, Toni Muntaner. Una altra còpia serà enviada al jutjat de Manacor i l'altre al Sr Delegat del Govern a les Balears.

L'eslògan serà "Capdepera sense xoriços".

C.V.: Moltes accions i grups d'aquest tipus han esdevingut en accions violentes o radicals (moviments veïnals a Barcelona contra la droga, o a la Malvarrosa - València-) i fàcilment deriven al caire xenòfob o fascistoide....

UCE: Mira hi ha perill físic a nivell individual, pel fet simple que a ca teva pots trobar-te (com ja ha passat) un "senyor" que se'n duu coses que són teves. Tu no sap com reaccionaràs i ell, el lladre, tampoc.

De moment no han fet cap mal personal, no són violents, cerquen els doblers, però seguirà així...

L'Associació, això sí, de cap manera actuarà violentament. Volem actuar pacíficament i dins la llei. És a dir no volem anar pel nostre compte, són les autoritats policials, judicials, etc.. les que han d'actuar.

C.V: La gent els té por?

UCE: Hi ha un sector de població que sí, però li fuig. En principi, fins i tot, aquests delinqüents es trobaven a un

lloc cèntric de Cala Rajada, feien la plaça seva i la gent canviava de voravia per no topar-se'ls. Ara la gent els mira a la cara, s'han conciençiat que si no els fan front de qualque forma, altres lladres pensaràn que aquest és un bon lloc per fer la seva "feina".

De fet està passant, alguns han vingut fa poc temps aquí. Evidentment al lloc d'on veníen ho tenien pitjor que aquí per robar.

C.V.: Creis que les institucions actuen correctament, fan tot el que poden o podrien fer més?

UCE: Es fa molt, però sempre fa falta (es pot fer sempre un poc més). La Guàrdia Civil i la Policia Municipal fan molta feina per capturar els delinqüents. A nivell general trobam dues coses que fallen, sempre des del nostre punt de vista particular: primerament quan es deté un delinqüent i se l'en duen a Manacor a fer les diligències, tot d'una l'amollen perquè el robatori no arriba a una quantitat suficient...això s'entén quan és la primera vegada, però si un jutjat reb un individu vint i pico de vegades...això no és lògic. Al manco la que fa vint!

Segona, trobam a faltar més col.laboració entre la Guàrdia Civil i la Policia Municipal, fer feina conjuntament. Cadascun fa feina, molta, però per la seva banda. Haurien de fer feina en equip.

C.V.: Res més per afegir...

UCE: Una molt important, hem de donar malviure a aquesta gent, incomodar-los. Les forces de seguretat necessiten col.laboració. Cridar sempre que es vegi qualque cosa anormal, no importa donar nom.

El fet d'haver-se constituït el grup ha fet que la gent xerràs i això ja és important.

Nota de redacció: El passat 23 de gener es va fer la manifestació amb una nombrosa assssistència de públic. Al voltants de les mil persones ompliren els carrers, en manifestació silenciosa.

Aquesta acció ha estat primera plana als diaris de Ciutat i, els informatius televisius d'àmbit balear reproduïren la notícia amb prou temps. Fins i tot el Delegat del Govern Balears, Gerard Garcías ha fet unes valoracions al respecte.

Cap Vermell

Homenatge a J. M. Llopart.

POUR HÉLÈNE

Les roses que no collires esgratinyen ravalers d'una sang apagada. Als escars del teu cos varen llaguts. Mariners adormits, una cançó farcida de cuquets de llum, peixos d'acer a la taverna. LLuna del port, desfici sota els fanals. Vine. Asseu-te vora el foc. La flama, la lloança immortal, quan un eixam d'amorells brunzia a la finestra. Fa fred. No escoltis la cançó, mira't les mans amb cendres i monedes. Tant se val. Somriu el meu fantasma a les murteres. Ossos pelats i dents definitives. Vellutada, pell d'afrodita, una vela silenci i ponents empenyen per la ratlla de les soledats. Flames i liles, paüres del capvespre. Morta, travesses el llindar de les columnes dòriques; passes, voltada de rosers, nua, or i vori al vent. Dónes la mà a la teva primavera. Però s'encenen, lents, els fanals. S'ofeguen en els tolls del carrer amb la taverna. Els llaguts a la cala dels morts, els mariners adormits. Riu el meu fantasma per l'ombra de les murteres, l'acordió a les mans. Així, vora el foc. Llibres, pergamins, voltors cap a la tarda. Mira't les mans amb cendres i monedes. La cançó en la nit. Les roses.

CAMÍ FLORIT

Llevamà, card, fonollassa,
rosella, cascall, lletsó,
vinagrella, corritjola,
ginestra, aritja, fonoll,
passionera, cugula,
mare-selva, safrà bord,
floravia, canyaferia,
baladre, argelaga, albó,
falguera, olivarda, estepa,
clavell de moro, coscoll,
heura, contell, englantina,
vidalba, murta, maimó,
cama roja, campaneta,
ravenissa, bruc, guixó
(i en l'aire color de vauma
l'esgarripança d'un poll).

SOBRE VERLAINE

*En el meu cor hi plora
com plou a la ciutat:
la cambra buida, el somni,
paraules cap al mar.
La Dama s'atansava,
ploraven comiats,
les músiques llunyanes
morien. Cap al tard,
banderes desmaiades
i un amor oblidat.
Aguilles del rellotge
fan via. Mentrestant,
en el meu cor hi plora,
com plou a la ciutat.*

"UN HOME QUE HA FET PAÍS" GRÀCIES, LLOMPART.

HIVERN

Morir, senzillament, —morir-nos—
aquest hivern tan prim, de plomes d'àngel
a les set de capvespre, quan els vidres
es tornen de vellut, quan la campana
dolcíssima de l'ombra
repica antics perfums de llenya seca
i enamora, pel Born, els blaus fantasmes.
Oh, morir-nos així,
tan delicadament
perfectes. Plorarien
per nosaltres, potser, neules estranyes,
betlems de sucre candi, alcoves buides.

Mira els petits records,
infants vellíssims, al voltant de la llar.
Saps que hi ha un pam de neu a les paraules?
Mira-la aquí devora
correcta i ben a punt, com de per riure,
aquesta
petita cosa, humil, sense importància,
això tan simple, tan sabut; la mort.

Cartes al cap Vermell.

Fems al bosc.

He intentat trobar una paraula per definir el que vaig veure pel pinar de la carretera que va a cala Agulla, i em vaig demanar com poden ser les persones que embruten aquest pinar. I no em referesc a que tirin quatre papers per dins les mates, o quatre llaunes o plàstics que, malgrat també embruten el bosc, són coses que, per desgràcia, se'ns van fent habituals en el contacte amb la natura.

Però el que ja és una exageració, per això no he pogut trobar una paraula concreta que definesqui aquesta gent ja que podrien ser un grapat com: incivisme, despreocupació, irresponsabilitat, insensibilitat, passotisme (possiblement aquesta gent fos una aglutinació de totes aquestes paraules), és el fet que dins una zona no molt extesa de pinar de Cala Agulla entre el "Rancho Bonanza" i el Restaurant "Paraiso" es troben tirats i abandonats entre les mates 5 cotxes, 4 rentadores, 1 vespino, i encalentidor, entre d'altres coses, inclús hi ha bosses de fems, algunes senceres, altres rompudes amb el contingut escampat.

Jo demanaria a aquesta gent que prenguéssin consciència de cara als espais públics i, sobre tot, de cara a la natura. ja que tenim aquest espai natural tan prop de Cala Rajada, crec que és entre tots que l'hem de conservar per poder disfrutar i gaudir de tot el que ens ofereix.

També vull dir que l'Ajuntament té un servei gratuït de recollida de'lectrodomèstics i cotxes vells i si telefonau ho vendran a recollir a casa vostra.

Bartomeu Garau Esteva "Parreta".

NIT DE FOC.

La festa de Sant Antoni és una festa molt antiga, amb unes fortes arrels tant a nivell social, cultural com gastronòmic.

Aquesta tradició, quasi perduda a Capdepera, s'havia començat a recuperar poc a poc. El jovent començava a sortir, a aprendre dels seus majors les gloses i les maneres pròpies d'aquesta nit màgica: "La nit dels foguerons".

Però, de cop i volta, qualcú, no sé qui, va tenir una idea brillant: fer un concert a la Plaça de l'Orient, un concert tipus "rock" o música moderna, dirigit cap a la gent més jove

L'Ajuntament, any rera any, ha col·laborat amb els organitzadors d'aquesta vetllada, a nivell sobretot econòmic.

Què imaginaven els regidors i els responsables de'aquest espectacle ? Que fent el que agradava als joves salvarien la tradició?

No, s'han equivocat. Han aconseguit que el jovent surti a la plaça, balli i gaudeixi d'un concert. Però, i sobre tot, s'ha aconseguit enfonsar progressivament els aspectes més típics d'aquesta nit: ja no hi ha pandilles o colles que van "a refrescar" de fogueró en fogueró. Ja no se senten les veus cridant "volem vi, volen vi..." o "visca Sant Antoni!". I les cançons picaneres... Qui les canta ara ? Només dins les cotxeries persones ja prou grans, que no han deixat perdre del tot l'autenticitat d'aquesta festa.

Amb tot això només volia reflectir el sentiment contrari de molta gent cap a l'organització d'aquest espectacle, però no pel concert en sí, sinó de l'elecció del dia. N'hi ha tants durant l'any que ¿ Per què triar una nit tant moguda i agradable com la del 16 de gener?

Cada cosa en el seu lloc. L'únic que nosaltres podem fer d'aquesta nit és participar-ne com ens han ensenyat, donant exemples i mostrant als nostres fills l'importància de la tradició cultural per no perdre la nostra pròpia identitat, la nostra pròpia forma de divertir-nos.

Maribel.

"La justícia és discòrdia"
(Heràclit)

"La propietat és un robatori"
(Proudhon)

Una aproximació econòmica a la delinqüència exigeix deixar de banda els prejudicis moralitzants i jurídics que enmascaren el fenomen. No es tracta tant de veure la delinqüència com un conjunt d'activitats marginals fruit de desajustaments socials ocasionals i de conductes patològiques, com d'observar el caràcter universal de la delinqüència -per tant susceptible d'esser explicat amb metodologia científica-. De comprendre que el delict forma part, irremissiblement, de l'estructura social. De que totes les cultures coneixen el delict, canviant, això sí, el llistat d'activitats il·legals. (D'aquí a poc l'ajuda a l'eutanàsia, baix certs supòsits, deixarà d'esser punible). De veure que existeix una relació dialèctica entre la realitat ordenada, intel·ligible, amparada pel poder i la seva inversió, altra cara de la moneda, la delinqüència. Relació que expressa conflictes, per altra banda, consustancials a les comunitats humanes. I que aquesta dialèctica empeny a la societat transformant-la. (La consecució, per part dels ecologistes, de que figuri al codi penal el delict ecològic transformarà els processos de producció d'indústries contaminants).

tanmateix el que ens preocupa és el robatori, que no és altra cosa que una redistribució de riquesa entre els membres de la societat, a favor dels lladres i en contra de les seves víctimes, naturalment.

La causa econòmica per la qual es considera el furt com a delict és que pertorba el

mercat en les seves funcions d'assignació de recursos i distribució de rendes.

Avui en dia, creure que els lladres són persones *non gratas* perquè no col·laboren a la creació de riquesa no és més que una antiqualla ideològica paleocristiana. El subsector delinqüència, enquadrat en el sector terciari, mou tota una indústria i una població laboral que viu d'ella: Jutges, policies, guarda-jurats, psiquiatres, carcellers, etc.; de la construcció d'edificis (jutjats, comisaries, presons) i el seu mobiliari; de la fabricació i comercialització de tota la parafernàlia que envolta aquests oficis (armes, uniformes, automòbils especials, caixes fortes, sistemes d'alarmes, sofisticats dispositius de seguretat, etc.).

Molt important és el funcionariat que treballa en aquestes activitats i que engreixa la fenomenal organització burocràtica estatal augmentant la seva influència i poder. Tampoc convé oblidar la funció simbòlica-subliminal que té aquesta indústria, juntament amb la militar, darrer bastió defensiu del Poder.

La desaparició de la delinqüència, ja es veu, crearia desordres en l'organització social, atur, protestes del potent funcionariat, empreses sense demandes, edificis i mobiliari infrautilitzat, etc. Si l'indústria armamentística no es pot desmantellar per les conseqüències negatives que comporta, el delict no pot desaparèixer pel mateix.

Aquesta és l'importància social-econòmica del latrocini que, avui en dia, els estaments oficials no dubten en qualificar-lo d'activitat, encara que delictiva. Pertoca als economistes quantificar els llocs de treball que crea, la seva participació en la renda nacional, els beneficis que genera, el tant per cent de Pib imputable a la delinqüència, fer anàlisi cost/benefici de l'extorsió i el robatori i coses així.

La societat, a través dels presuposts de les distintes administracions (central, autonòmica i local) destina recursos a la prevenció i repressió de la delinqüència. Pel que sembla no hi ha plans que donin compte de l'eficàcia dels doblers destinats a aquests menesters. I, en tot cas, el control que es pugui fer és al marge de l'economia.

Al cap d'allà, els recursos destinats a la delinqüència no han d'esser de tal magnitud que disminueixin els beneficis d'altres capítols dels pressuposts (educació, exèrcit, pensions varies, carreteres, etc.) sense compensació en l'augment de la seguretat ciutadana. Aquí tenim un límit monetari a la persecució del delicte, encara que no jurídic, ja que l'augment dels càstics és un factor disuassori pel delinqüent. Costa el mateix impossar una multa de mil pessetes que una de vint mil. I aquest tipus de reforma, d'enduriment de penes, és el que demana bona part de la nostra societat per resoldre el problema de la delinqüència no-qualificada.

Les causes dels atemptats contra la propietat són conegudes. L'atur, la manca d'un treball estable, els processos accelerats d'emigració i urbanització, les pautes consumistes imposades per la publicitat, el competitivisme social, la il·legalització de les "drogues", cleptomania, vocació, etc. (1). Una combinació de causes aboquen a delinquir, massa sovint l'única sortida que els queda als lladres.

Una vegada decidit, s'ha de planificar el robatori seguint les mateixes pautes conductistes que qualsevol altra treballador autònom. Enfrontat a distintes opcions triarà la més rendible segons la formula:

$$\sum_{i=1}^n O_i = \sum_{i=1}^n \left[B_i - \left[CM_i + [CP_i * P_i] \right] \right]$$

De les n opcions, triarà aquella O_i en que la diferència entre els beneficis del robatori B_i , i el cost de executar-lo multiplicat per la probabilitat que ell creu té d'esser descobert és màxima.

El cost de cometre la malifeta es pot dividir en dos. El cost monetari CM_i , que inclou la inversió en el robatori (eines, preparació de la fuga, sous dels companys, pagaments a canvi d'informació, suborns, etc.). I el cost penal CP_i que valora l'atur forçós a que es veurà sotmés en cas d'esser apressat i comenat.

La probabilitat d'esser capturat p_i , augmenta a mesura que demostri ser un mal professional i no tengui éxit, per exemple essent fitxat per la policia.

Aquesta fórmula dona peu a estudiar la correspondència que s'estableix entre el benefici del robatori i el cost penal.

Tal com està la legislació en aquests moments favoreix als lladres poc qualificats i perjudica a un gran nombre de persones, ja que els robatoris d'escàs valor no comporten costs penals. Per tant, surt més a compte fer molts de petits robatoris (CP disminueix) que un de gran, que a més exigeix coneixements especialitzats (CM augmenta). L'emperó, de que al incrementar-se el nombre de furts la probabilitat d'esser atrapat augmenta, es contrarresta pel baixíssim valor del cost penal. El resultat final és un augment dels robatoris i una empenyadura general. Aquesta correspondència, a Capdepera, se manifestà el dia 23.

Una altra inferència és que el cost penal es una variable dependent del benefici. El legislador, si vol ser efectiu, ha d'establir penes proporcionades. L'útilitat marginal de robar una pesseta més ha de ser compensada amb un cost marginal equivalent. Per exemple si està tipificada la pena de mort, l'assesi no té cap incentiu per deixar de matar si la pena continua essent la mateixa.

També es pot intentar esbrinar de quina manera el codi penal influeix sobre la distribució dels robatoris. A *grosso modo* despenalitzar els robatoris d'escassa quantia du a que més persones i de rendes més baixes sien víctimes del delicte. Al inrevés, exagerar les penes per petits delictes mou al delinquent (hem dit més amunt que massa vegades no té altra sortida), per pura matemàtica utilitarista, a cometre malifetes més grosses i per ventura més perilloses. L'equilibri és mal d'aconseguir. Mentre, cada grup social intenta defensar els seus legítims interessos.

(1) Aquí no tractam el lladre profesional, altament qüalificat que complicaria l'anàlisi, però que no el desvirtuaria. El robatori com a octava art. Qui no ha admirat el robatori al tren de Glasgow!

Sant Antoni i els dimonis (I)

La festa de Sant Antoni és la celebració més antiga i més carregada de tradició que conservam a Capdepera. La festa conserva encara alguns actes propis de les celebracions religioses medievals.

A mitjan segle XIX la festa es conservava fidel al seu origen. La diada festiva començava a la vigília amb una captació que es feia pel poble i fora del poble; llavors la gent no donava doblers que eren ben escassos sinó una grapadeta de blat; a l'any 1861 es recolliren 17 barcelles¹; amb la seva venda es finançaven les festes. Qualque any també es rifa-va una porcelleta que regalava qualque amo de possessió. El vespre hi havia les completes i el dia del sant l'ofici major, les beneïdes i després, per acabar, un refresc que consistia amb repartir galletes i un glop de suc.

A partir d'aquest nucli d'actes festius i de celebracions molts de pobles introduïren petites variacions que els diferenciaven dels seus pobles veïns. Es curiós com alguns actes espontanis arriben a convertir-se en un element festiu bàsic; és el cas de la revetlla de Sant Antoni a Sa Pobla. "L'acabada de les completes de la vigília era reblat per tot el poble amb una tronadissa de visques, crits, siulos, rialles, piules i altres giscos que continuaven pels carrers amb renou de corns i de trompetes. Aquest sarau seguia als foguerons que eren de tradició antiquíssima. Durant tota la revetlla se sentien ximbombades i combats de glossa-

Xilografia mallorquina del segle XVIII

dors. L'any 1909 es varen encendre noranta-sis foguerons ².

A altres pobles, com Manacor o Montuiri, aquesta festa tenia anomenada per la representació que feien de la comèdia de Sant Antoni. Aquesta obreta, com tantes d'altres de caire religiós: el Rei Herodes i els Pastorets, miraven d'entretenir un públic pagés, alhora que fomentava alguna devoció.

Des de l'època medieval hi havia la costum, a la Comunitat Valenciana, de representar la comèdia de Sant Antoni.

A mitjan segle XVIII, en Sebastià Gelabert "Tia de Sa Real" de Manacor redactà una d'aquestes comèdies que segons en Jaume Vidal Alcover ho feu a partir d'un text valencià. Per tant aquestes obretes de caire didàctic eren conegudes pel públic mallorquí des de molt antic.

Actualment, l'element festiu més característic i popular de Sant Antoni és el dimoni. Sobre la introducció dels dimonis dins la nostra festa hi ha dues hipòtesis. En Gabriel LLompart defensa que foren les representacions teatrals les que introduïren els dimonis; a la comèdia d'en Tià de sa Real, per exemple, apareixen els següents dimonis. el dimoni major, un en forma de donzella, un altre en forma de minyó magre, un altre de cavaller, un de Reina i altres dimonis. Des de l'escena els dimonis passarien a animar les beneïdes; ara bé, aquesta "alliberació" del dimoni era molt limitada perquè s'havia de sotmetre al

Els dimonis d'Artà de l'any 1925.

paper que li marcava la tradició i la llegenda del sant ermità. La tradició sempre ha situat al dimoni en un segon terme i, a més a més, sempre duia les de perdre; era un ésser ben ingenu i pobre d'esperit que es comportava instintivament i no sabia refrenar els seus impulsos. Durant les beneïdes el dimoni no feia més que molestar i fer impertinències al nostre sant, unes malifetes ingènues com: pegar a l'ase, tirar-li macolins de darrera es cantó, tirar-li el llibre en terra, fer-li carusses, uns fets que no feien més que molestar i que tenien un fàcil remei ja que bastava que sant Antoni fes la senyal de la creu perquè el dimoni fugís més que depressa. Com diu en Gabriel Llompart, el dimoni no havia estat mai protagonista de res sinó sols antagonista del nostre sant.³

En Jaume Vidal Alcover suggereix una segona hipòtesi. En Jaume era manacorí i compta que a

la revetlla que es fa en el seu poble, a entrada de fosca, "sortien al carrer una colla de dimonis petits, presidits pel Dimoni Gros, i es posaven a ballar a l'entorn d'un homenet de cara blanca i plàcida, barbata curta, un gaito amb la mà esquerra i un llibre amb la dreta, que anava llegint, llig que te llig, sense aturall ni reparar en els bots de la dansa, ni en les carusses i jutipiris dels dimonis que l'enrevoltaven; aquests ballaven al compàs d'una cançó, una glosa, que ells mateixos cantaven, acompanyats per un violinet i un guitarró:

Sant Antoni gloriós,
de Viana anomenat,
siau nostro advocat,
de tot perill guardau-mós.

...No sé si és molt agosarat suposar que aquest ball de sant Antoni és una relíquia d'un ball representant les temptacions del sant, dins l'estil dels balls del Camp de Tarragona. ...Aquests balls eren comèdies que es representaven al carrer, a peu dret, i a un lloc diferent cada escena; el desplaçament d'un lloc a l'altre, entre escena i escena, es feia ballant, i d'aquí el seu nom."⁴

Els dimonis d'Artà també tenen fama de ser molt balladodrs, amb unes passes de ball molt peculiars i que conserven des de molt antic. El fet de que els dimonis de Manacor i d'Artà tinguin una tonada i unes passes de ball que els caracteritza dona pensar amb una relació amb aquells balls que es feien a Tarragona i que més endavant s'incorporarien a la nostra festa de sant Antoni.

Notes

1. Obraria de sant Antoni. Arxiu parroquial de Capdepera.
2. Antoni Artigues. *Sa Pobla: dia 16 de gener*. Revista "Lluc", maig-juny 1980.
3. Gabriel Llompart. Revista "Brisas", gener de 1991.
4. *Comèdia de Sant Antoni de Viana*. Sebastià Gelabert "Tià de Sa Real". Introducció de Jaume Vidal Alcover. Manacor 1982.

Josep Terrassa

BATEC

Darrerament el nostre municipi és notícia, massa sovint, a les planes de successos dels diaris illencs.

Dia a dia es deteriora la nostra convivència: inseguretat, robatoris, atur... i la drogadicció és moltes vegades al darrera fons, com a causa o efecte.

Ja no som el poble tranquil, feliç i confiat, de fa dos anys ? Pot ésser que encara sí però, poc a poc, els problemes socials (esperonats per la crisi) augmenten juntament amb la sensació d'impotència de la gent corrent, que encara no acaba de creure el què passa al seu voltant.

I si no som un poble excepcional, a altres municipis la situació no varia molt, la drogadicció està arribant a cotes alarmants al cor de la nostra societat. Ara per ara, pot ésser que estigui localitzada a algunes famílies, "pandilles" o grups socials, però el perill de la seva extensió i generalització deu fer-nos reaccionar.

Lluny d'actituds histèriques i inútils, tots -institucions i persones individuals- haurien de prendre en consideració tractar el tema amb profunditat.

És un problema complex, tortuós, ple de ramificacions i factors que influeixen decididament: l'atur, la crisi econòmica, de valors, visió excessivament negativa del futur, depressions o simple vici; és difícil saber què hi ha darrera de cada cas, de cada adicte, de cada persona.

No hi ha solució immediata. Les accions terapèutiques, policials o la propaganda, aïllades, poca cosa poden fer. Conjuntament encara són temps de fer-ne qualque cosa.

Ja no hi ha prou amb accions testimonials, declaracions o manifestacions contràries. Fa falta una acció social, seriosa, responsable i compromesa.

El problema pot tocar qualsevol dia a les portes de ca nostra. El futur si no és negre, comença a tenir un color gris fosc preocupant.

Tres i no rés.

TEMPS PER EL DIÀLEG FAMILIAR.

Fou a les passades festes de Nadal. Un vespre era a la casa d'uns amics, acabàvem de sopar i a la sobretaula dialogàvem sobre temes variats d'actualitat; a la casa hi havia una adolescent de 15 anys que participava també a la conversa. Aixuí s'aixecà de la taula i digué, "ho sent molt, però he d'anar a veure la tele, perquè fan *Sensación de vivir*".

Després, el tema de conversa amb els pares de la jove anà sobre la gran força que exerceix la televisió damunt les persones i com arriba a crear -sobretot amb certs programes- una gran dependència addicció.

Possiblement sigui cert que mai no es pot dir que les coses siguin bones o dolentes d'una manera radical. La bondat o maldat que els atribuïm, de fet, depèn de l'ús que nosaltres en feim.

El que també és cert, és que sempre resulta més còmode projectar bondat i maldat sobre objectes que no poden defensar-se, que no haver de reconèixer que nosaltres en feim bon ús o un mal ús.

La televisió no és bona ni dolenta (encara que hi ha programes delentíssims) és neutre. Som nosaltres els que ens portam amb llibertat enfront del televisor o som uns esclaus d'ell.

Peraquí anava el fil de la conversa d'aquell divendres a vespre quan recordàrem l'apagada general de llum l'horabixa de la segona festa de Nadal. Algú va dir que fou una aturada providencial. El fet és que moltes famílies, gràcies a la manca de corrent elèctric, dialogaren com feia temps que no havien fet, jugaren a parxís i s'arremolinaren entorn de la foganya o l'estufa i fins i tot contaren rondaies. Gràcies a la manca de llum fou possible evocar temps passat.

¿ Per què -ens preguntàvem a la llarga sobretaula- no som capaços algun dia de comportar-nos "com si no hi haigués llum"? ¿ Tant costaria un pic cada dues setmanes apagar el televisor i dialogar o simplement jugar a cartes en família ?

Tàcitament a la taula d'amics ens férem una espècie de propòsit: prescindir desiara del televisor i dedicar temps als altres, que tots ho necessitam.

Andreu Genovart.

Esports.

JUDO.

4 primers, 2 segons i dos tercers llocs converteixen al Club Renshinkan el primer del trofeu "Illes Balears 92"

El passat dissabte dia 12 de desembre, les instal·lacions del Palau Municipal d'Esports de Calvià serviren, una vegada més, d'escenari per a la celebració d'un dels trofeus de judo que més prestigi té a les nostres illes. Ens referim al "Cap d'any Illes Balears" i que a més serveix per tancar el nostre calendari oficial federatiu anual.

El "Illes Balears" es distingeix dels altres perquè poden pendre part tots els esportistes que ho desitgin sense importar la condició del seu grau, ja que les categories són per cinturons. Grocs i taronges, verds i blaus, marrons i negres. A més d'aquests dobles cinturons tenien dos pesades manco i més de 70 kg en modalitat masculina, i la de manco i més de 60 kg en femenina.

De set categories existents, el Club Renshinkan aconseguí tot un rècord, fer seva la medalla d'or en quatre, a més de dues d'argent i dues de bronze en altres categories. Així es convertí en el club més ben classificat de la jornada; seguit dels esportistes del Club Shubukan de Palma: Pere Machado i Coloma Pizà que varen obtenir altres dues d'or, i la restant se l'endugué Xisco Llull del D. Muratore. Definitivament una lluent jornada en la qual molts esportistes pogueren assaborir la tensió de la seva primera competició i, a més, amb contrincants del seu nivell.

Els medallistes del Club Renshinkan foren els següents:

PRIMER LLOC.	Joana Servera	categoria FEM.	més de 60 kg
	Andreu Santandreu	" "	groc/toronja manco DE 70k
	Toni Martínez	" "	verd/blau manco 70kg
	Xisco Piña	" "	verd/blau més de 70kg.
SEGON LLOC.	Maria Fca Artigues	" "	FEM més de 60 kg

Sebastià Sansó	" "	Groc/toronja manco 70 kg.	
TERCER LLOC.	Cati Sureda	" "	FEM més 60 kg
Pablo Jiménez	" "	marr./negre manaco 70 kg.	

TOTS ELS CLUBS DE LES BALEARS HAN ESTAT GUARNITS PER LA FEDERACIÓ BALEAR DE JUDO A LA FESTA DEL SEU 30 ANIVERSARI.

El passat divendres dia 11, en els salons del "Casino de Mallorca", es dugué a terme el sopar de gala i la corresponent entrega de recompenses a tots els estaments de que es compon la F.B.J.: clubs, professors, àrbitres, cinturons negres i medallistes en campionats d'Espanya tengueren el seu diploma extraordinari, a més d'una menció especial per als espònsors que recolzen la nostra federació, així com tots els presidents que han fet la seva trajectòria aquests 30 anys. El Club Renshinkan i els seus esportistes hi varen ser presents a la gala, per recollir el corresponents premis.

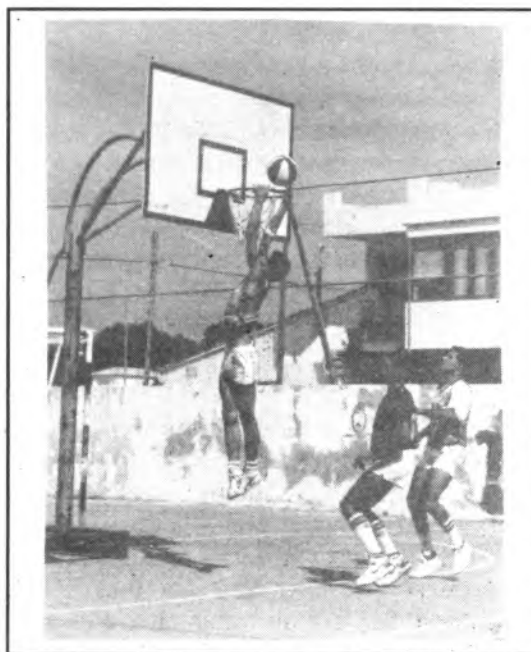

BÀSQUET.

A falta d'un partit per a la finalització de la primera fase de la lliga, l'equip de la categoria senior del Club Cap de Llevant es perfilava com a virtual campió d'aquesta. L'objectiu a n'aquesta primera fase era quedar dins els tres primers perquè això dona a l'equip la possibilitat de lluitar per l'ascens al grup A on es troben la majoria d'equips de la Part Forana de Mallorca, la qual cosa és important per dues raons: la primera per qüestions de desplaçaments, la segona per raons purament esportives, la proximitat dels contraris fa més interessants les confrontacions.

A nivell purament estadístic Cap de Llevant és l'equip amb percentatge més alt en la consecució de punts per partit (75) i el qui li han fet menys punts (75).

El components de la plantilla esperen il·lusionats poder acabar aquesta temporada amb la regularitat duita a terme fins ara i demanen a l'afició que participi amb la seva assistència als partits, ja que el seu suport és molt important.

El molí del Castell

Com la majoria dels molins de Capdepera es construiria a la primera meitat del segle XIX. En Sebastià Ferrer Sancho "Cofeta", un dels homes més rics i poderosos del poble, fou el propietari que tengué la iniciativa de construir el molí dins el Castell aprofitant l'abandonada torre d'en Miquel Nunis. Dita torre fou rebaixada fins a la meitat de la seva altura per utilitzar-la com a base del molí.

Sembla que no entrà mai en funcionament ja que el governador del Castell reclamà la titularitat de la torre per considerar que era una construcció militar que formava part del quarter. En Cofeta argumentaria que era un habitacle i que per tant formava part de l'antic poble.

En Cofeta va perdre el plet i no li quedà més remei que abandonar la construcció i edificar un nou molí al capcaracull del puig d'es Molins.

Aquest edifici és tot un símbol de l'enfrontament entre el poder civil i militar en el segle XIX.